AI Act actuele tijdlijn

PDF-leeskopie van officiële webtekst. De opmaak is aangepast; dit is geen officieel uitgegeven PDF.

Bron: https://digital-strategy.ec.europa.eu/nl/policies/regulatory-framework-ai

De AI-verordening is het allereerste rechtskader inzake AI, dat de risico's van AI aanpakt en Europa in staat stelt wereldwijd een leidende rol te spelen.

De AI-verordening (Verordening (EU) 2024/1689 tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake artificiële intelligentie) is het allereerste alomvattende rechtskader inzake AI wereldwijd. Het doel van de regels is om betrouwbare AI in Europa te bevorderen. Voor vragen over de AI-verordening kunt u terecht op het Single Information-platform van de AI-verordening.

De AI-verordening bevat risicogebaseerde regels voor AI-ontwikkelaars en -exploitanten met betrekking tot specifieke toepassingen van AI. Het maakt deel uit van een breder pakket beleidsmaatregelen ter ondersteuning van de ontwikkeling van betrouwbare AI, waaronder het actieplan voor AI-continent, het AI-innovatiepakket en de lancering van AI-fabrieken. Samen garanderen deze maatregelen veiligheid, grondrechten en mensgerichte AI, en versterken zij de invoering, investeringen en innovatie in AI in de hele EU.

Om de overgang naar het nieuwe regelgevingskader te vergemakkelijken, heeft de Commissie het AI-pact gelanceerd, een vrijwillig initiatief dat tot doel heeft de toekomstige uitvoering te ondersteunen, samen te werken met belanghebbenden en aanbieders en exploitanten van AI uit Europa en daarbuiten uit te nodigen om te voldoen aan de belangrijkste verplichtingen van de AI-verordening. Tegelijkertijd verstrekt de AI Act Service Desk ook informatie en ondersteuning voor een vlotte en doeltreffende uitvoering van de AI-verordening in de hele EU.

Waarom zijn er regels nodig voor AI?

De AI-verordening zorgt ervoor dat Europeanen kunnen vertrouwen op wat AI te bieden heeft. Hoewel de meeste AI-systemen beperkt zijn tot geen risico en kunnen bijdragen tot het oplossen van veel maatschappelijke uitdagingen, creëren bepaalde AI-systemen risico's die we moeten aanpakken om ongewenste resultaten te voorkomen.

Het is bijvoorbeeld vaak niet mogelijk om erachter te komen waarom een AI-systeem een beslissing of voorspelling heeft genomen en een bepaalde actie heeft ondernomen. Het kan dus moeilijk worden om te beoordelen of iemand oneerlijk is benadeeld, zoals in een aanwervingsbesluit of in een aanvraag voor een regeling voor algemeen nut.

Hoewel de bestaande wetgeving enige bescherming biedt, is zij ontoereikend om de specifieke uitdagingen aan te pakken die AI-systemen met zich mee kunnen brengen.

Een risicogebaseerde aanpak

De AI-verordening definieert vier risiconiveaus voor AI-systemen:

Onaanvaardbaar risico

Alle AI-systemen die als een duidelijke bedreiging voor de veiligheid, het levensonderhoud en de rechten van mensen worden beschouwd, zijn verboden. De AI-verordening verbiedt negen praktijken, namelijk:

schadelijke op AI gebaseerde manipulatie en misleiding

schadelijke AI-gebaseerde exploitatie van kwetsbaarheden

sociaal scoren

Risicobeoordeling of voorspelling van individuele strafbare feiten

ongericht schrapen van internet- of CCTV-materiaal om gezichtsherkenningsdatabases te maken of uit te breiden

emotieherkenning op de werkplek en in onderwijsinstellingen

biometrische categorisering om bepaalde beschermde kenmerken af te leiden

biometrische identificatie op afstand in real time voor rechtshandhavingsdoeleinden in openbare ruimten

AI-systemen die niet-consensuele seksueel expliciete en intieme inhoud of materiaal van seksueel misbruik van kinderen (CSAM) genereren, zoals AI-apps voor “nudificatie”

Verboden 1-8 werden van kracht in februari 2025. De Commissie heeft twee belangrijke documenten gepubliceerd ter ondersteuning van de praktische toepassing van de verboden praktijken:

De richtsnoeren inzake verboden AI-praktijken in het kader van de AI-verordening, die juridische uitleg en praktische voorbeelden bieden om belanghebbenden te helpen de verbodsbepalingen te begrijpen en na te leven.

De richtsnoeren voor de definitie van AI-systemen van de AI-verordening, om belanghebbenden te helpen bij het bepalen van het toepassingsgebied van de AI-verordening

Verbod 9 treedt in werking in december 2026 en werd geïntroduceerd als onderdeel van de AI Omnibus.

Hoog risico

AI-gebruiksgevallen die ernstige risico’s voor de gezondheid, de veiligheid of de grondrechten kunnen inhouden, worden geclassificeerd als gevallen met een hoog risico. Deze risicovolle use-cases omvatten:

AI-veiligheidscomponenten in kritieke infrastructuur (bv. vervoer), waarvan het falen het leven en de gezondheid van burgers in gevaar zou kunnen brengen

AI-oplossingen die in onderwijsinstellingen worden gebruikt en die de toegang tot onderwijs en het verloop van iemands beroepsleven kunnen bepalen (bv. scoren van examens)

AI-gebaseerde veiligheidscomponenten van producten (bv. AI-toepassing bij robotchirurgie)

AI-instrumenten voor werkgelegenheid, werknemersbeheer en toegang tot zelfstandige arbeid (bv. software voor het sorteren van cv’s voor aanwerving)

Bepaalde AI-usecases die worden gebruikt om toegang te geven tot essentiële particuliere en openbare diensten (bv. kredietscores die burgers de mogelijkheid ontzeggen om een lening te verkrijgen)

AI-systemen die worden gebruikt voor biometrische identificatie op afstand, emotieherkenning en biometrische categorisering (bv. AI-systeem om een winkeldief met terugwerkende kracht te identificeren)

AI-gebruiksgevallen bij rechtshandhaving die de grondrechten van mensen kunnen aantasten (bv. evaluatie van de betrouwbaarheid van bewijsmateriaal)

AI-gebruiksgevallen bij migratie-, asiel- en grenscontrolebeheer (bv. geautomatiseerde behandeling van visumaanvragen)

AI-oplossingen die worden gebruikt bij de rechtsbedeling en democratische processen (bv. AI-oplossingen ter voorbereiding van rechterlijke uitspraken)

Vanaf 2 december 2027 zullen AI-systemen met een hoog risico aan strenge verplichtingen worden onderworpen voordat zij in de handel kunnen worden gebracht:

adequate systemen voor risicobeoordeling en -beperking

hoge kwaliteit van de datasets die het systeem voeden om het risico op discriminerende uitkomsten tot een minimum te beperken

registratie van activiteiten om de traceerbaarheid van de resultaten te waarborgen

gedetailleerde documentatie met alle informatie die nodig is over het systeem en het doel ervan voor de autoriteiten om de conformiteit ervan te beoordelen

duidelijke en adequate informatie voor de exploitant

passende maatregelen voor menselijk toezicht

hoge mate van robuustheid, cyberbeveiliging en nauwkeurigheid

Transparantierisico

Dit verwijst naar de risico’s in verband met de behoefte aan transparantie rond het gebruik van AI. De AI-verordening voert specifieke openbaarmakingsverplichtingen in om ervoor te zorgen dat mensen worden geïnformeerd wanneer dat nodig is om het vertrouwen te behouden. Bij het gebruik van AI-systemen zoals chatbots moeten mensen er bijvoorbeeld op worden gewezen dat ze interactie hebben met een machine, zodat ze een weloverwogen beslissing kunnen nemen.

Bovendien moeten aanbieders van generatieve AI ervoor zorgen dat door AI gegenereerde inhoud identificeerbaar is. Bovendien moet bepaalde door AI gegenereerde inhoud duidelijk en zichtbaar worden geëtiketteerd, namelijk deepfakes en tekst die wordt gepubliceerd om het publiek te informeren over aangelegenheden van algemeen belang.

De transparantieregels van de AI-wet treden in augustus 2026 in werking.

Minimaal of geen risico

De AI-verordening bevat geen regels voor AI die als minimaal of geen risico worden beschouwd. De overgrote meerderheid van de AI-systemen die momenteel in de EU worden gebruikt, vallen in deze categorie. Dit omvat toepassingen zoals AI-compatibele videogames of spamfilters.

Hoe werkt het allemaal in de praktijk voor aanbieders van AI-systemen met een hoog risico?

Zodra een AI-systeem op de markt is, zijn de autoriteiten belast met markttoezicht, zorgen exploitanten voor menselijk toezicht en monitoring en beschikken aanbieders over een monitoringsysteem na het in de handel brengen. Aanbieders en exploitanten zullen ook ernstige incidenten en storingen melden.

Wat zijn de regels voor AI-modellen met een algemeen doel?

AI-modellen voor algemene doeleinden (GPAI) kunnen een breed scala aan taken uitvoeren en worden de basis voor veel AI-systemen in de EU. Sommige van deze modellen kunnen systeemrisico's met zich meebrengen als ze zeer capabel zijn of op grote schaal worden gebruikt. Om veilige en betrouwbare AI te waarborgen, voorziet de AI-verordening in regels — bijvoorbeeld inzake transparantie en auteursrechten — voor aanbieders van GPAI-modellen. Voor GPAI-modellen die systeemrisico’s kunnen opleveren, moeten aanbieders die risico’s beoordelen en beperken. De regels van de AI-verordening inzake GPAI zijn in augustus 2025 in werking getreden.

Ondersteunen van compliance

In juli 2025 heeft de Commissie drie instrumenten gepubliceerd om de verantwoorde ontwikkeling en uitrol van GPAI-modellen te ondersteunen:

De richtsnoeren over het toepassingsgebied van de verplichtingen voor aanbieders van GPAI-modellen verduidelijken het toepassingsgebied van de GPAI-verplichtingen uit hoofde van de AI-verordening en helpen actoren in de AI-waardeketen te begrijpen wie aan deze verplichtingen moet voldoen.

De GPAI-praktijkcode is een vrijwillig nalevingsinstrument dat door onafhankelijke deskundigen bij de Commissie wordt ingediend en dat praktische richtsnoeren biedt om aanbieders te helpen te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van de AI-verordening met betrekking tot transparantie, auteursrecht en veiligheid & -beveiliging.

De template voor de openbare samenvatting van de opleidingsinhoud van GPAI-modellen vereist dat aanbieders een overzicht geven van de gegevens die worden gebruikt om hun modellen te trainen. Dit omvat de bronnen waaruit de gegevens zijn verkregen (grote datasets en topdomeinnamen). In het sjabloon wordt ook informatie gevraagd over gegevensverwerkingsaspecten om partijen met legitieme belangen in staat te stellen hun rechten uit hoofde van het EU-recht uit te oefenen.

Deze gereedschappen zijn ontworpen om hand in hand te werken. Samen bieden zij een duidelijk en uitvoerbaar kader voor aanbieders van GPAI-modellen om aan de AI-verordening te voldoen, de administratieve lasten te verminderen en innovatie te bevorderen en tegelijkertijd de grondrechten en het vertrouwen van het publiek te waarborgen.

De Commissie heeft ook andere richtsnoeren ontwikkeld om de naleving van de transparantieregels van de AI-verordening te ondersteunen:

De praktijkcode voor het markeren en etiketteren van door AI gegenereerde inhoud is een vrijwillig instrument om aanbieders en exploitanten van generatieve AI-systemen te helpen aan transparantieverplichtingen te voldoen. Deze omvatten een reeks pictogrammen die makers, uitgevers en andere exploitanten van generatieve AI-systemen kunnen gebruiken om de kunstmatige aard van bepaalde beelden, audio – met inbegrip van deepfakes – en tekst openbaar te maken.

De richtsnoeren inzake transparantieverplichtingen voor aanbieders en exploitanten van bepaalde AI-systemen verduidelijken het toepassingsgebied, de relevante wettelijke definities, de transparantieverplichtingen en de uitzonderingen.

Meer informatie over andere richtsnoeren ter ondersteuning van de uitvoering van de AI-verordening.

Governance en handhaving

Vanaf 2 augustus 2026 zijn het AI-bureau en de autoriteiten van de lidstaten verantwoordelijk voor de uitvoering van, het toezicht op en de handhaving van de AI-verordening. Het AI-bureau heeft handhavingsbevoegdheden over GPAI-modellen. Het kan technische documentatie opvragen, modellen evalueren, corrigerende maatregelen vereisen en boetes opleggen voor niet-naleving.

Ter ondersteuning van de handhaving sturen en adviseren de AI-raad, het wetenschappelijk panel en het adviesforum de governance van de AI-verordening.

Het actieplan inzake cyberbeveiliging en AI van juli 2026 bevat een gecoördineerde aanpak om de lidstaten, bedrijven en overheidsinstanties te helpen de uitdagingen op het gebied van cyberbeveiliging en veerkracht als gevolg van de meest geavanceerde AI-modellen aan te pakken. De Commissie zal een oproep doen om de evaluatiecapaciteit van AI-modellen in de EU te vergroten voordat zij in de EU in de handel worden gebracht. Naar verwachting zal dit tegen 2027 operationeel zijn, wat de beoordeling door derden van AI-capaciteiten en -risico’s zal versterken en zal bijdragen tot de regelgevingsfunctie van het AI-bureau.

De Commissie en het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa) zullen ook een blauwdruk opstellen om de toegang tot geavanceerde AI-systemen voor cyberbeveiligingsdoeleinden te waarborgen en een beveiligd testplatform opzetten om organisaties in kritieke sectoren – zoals energie, vervoer, gezondheid, financiën en openbaar bestuur – te helpen AI-oplossingen veilig te testen en uit te rollen.

Tijdlijn van de aanvraag

De AI-verordening is op 1 augustus 2024 in werking getreden en op 2 augustus 2026 van toepassing geworden, met enkele uitzonderingen:

verboden AI-praktijken en verplichtingen inzake AI-geletterdheid die met ingang van 2 februari 2025 in werking zijn getreden

de governanceregels en de verplichtingen voor GPAI-modellen zijn op 2 augustus 2025 van toepassing geworden

de regels voor AI-systemen met een hoog risico die zijn ingebed in gereglementeerde producten (bijlage I) hebben een verlengde overgangsperiode tot en met 2 augustus 2028 en de regels voor gebruiksgevallen met een hoog risico op bepaalde gevoelige gebieden (bijlage III) zijn verlengd tot en met 2 december 2027 als gevolg van het politieke akkoord over het voorstel tot vereenvoudiging van de AI-verordening — “AI Omnibus”

Hoe heeft de Commissie de uitvoering van de AI-verordening vereenvoudigd?

In het digitale pakket vereenvoudiging zijn wijzigingen voorgesteld om de uitvoering van de AI-verordening te vereenvoudigen en ervoor te zorgen dat de regels duidelijk, eenvoudig en innovatievriendelijk blijven. Dit wetgevingsvoorstel (hierna “AI-omnibus” genoemd) is op 19 november 2025 aangenomen, op 7 mei 2026 is een politiek akkoord bereikt en op 27 juli 2026 in werking getreden. De definitieve tekst van de AI-omnibusverordening vinden.

Als gevolg daarvan is een duidelijk tijdschema vastgesteld voor de uitvoering van de regels voor AI-systemen met een hoog risico:

De regels voor systemen die worden gebruikt in bepaalde gebieden met een hoog risico — waaronder biometrie, kritieke infrastructuur, onderwijs, werkgelegenheid, migratie, asiel en grenscontrole — zijn van toepassing met ingang van 2 december 2027.

Voor systemen die in producten zoals liften of speelgoed zijn geïntegreerd, zijn de regels van toepassing met ingang van 2 augustus 2028.

Dit zorgt ervoor dat de regels van toepassing zijn wanneer bedrijven over de juiste ondersteuningsinstrumenten beschikken om de uitvoering te vergemakkelijken, zoals normen.

Deze wijzigingen zijn ook toegevoegd aan de AI-verordening:

Verbod op AI-systemen die niet-consensuele seksueel expliciete en intieme inhoud of materiaal van seksueel misbruik van kinderen genereren, zoals AI-apps voor “nudificatie”

De bevoegdheden van het AI-bureau versterken en het toezicht op AI-systemen op basis van GPAI-modellen centraliseren, waardoor de versnippering van het bestuur wordt verminderd

Bepaalde vereenvoudigde vereisten voor kleine en middelgrote ondernemingen worden uitgebreid tot kleine midcap-ondernemingen (kmo’s en SMC’s), met inbegrip van vereenvoudigde vereisten inzake technische documentatie.

Meer innovatoren zullen toegang krijgen tot testomgevingen voor regelgeving, waaronder een testomgeving op EU-niveau, om hun AI-oplossingen in reële omstandigheden te testen

De wisselwerking tussen de AI-verordening en de EU-wetgeving inzake productveiligheid, met name de machineverordening, wordt verduidelijkt, waarbij overlapping tussen sectorale en AI-regels wordt vermeden.

Dit alles vormt een aanvulling op de reeds bestaande acties van het AI-bureau om bedrijven en nationale autoriteiten duidelijkheid te verschaffen. Bijvoorbeeld door middel van richtsnoeren, gedragscodes en de AI Act Service Desk.

Snelkoppelingen

Laatste nieuws

Praktische informatie

20-07-2026Richtsnoeren inzake transparantieverplichtingen voor aanbieders en exploitanten van AI-systemen

09-07-2026Advies van de Commissie over de beoordeling van de praktijkcode inzake transparantie van door AI gegenereerde inhoud

07-07-2026EU-actieplan inzake cyberbeveiliging en artificiële intelligentie

Verslag/onderzoek

15-07-2026AI-bureau publiceert bevindingen van grensverleggende AI-deskundigen over concurrentievermogen, soevereiniteit en veiligheid in de EU

13-07-2026Nieuwe haalbaarheidsstudie voor de invoering van een opt-outregister voor tekst- en datamining op EU-niveau

19-05-2026Europese Commissie en OESO werken samen aan monitoring van nationale AI-strategieën en AI-investeringen

Factsheet/infografiek

07-07-2026Factsheet - Actieplan inzake cyberbeveiliging en artificiële intelligentie

08-10-2025Het interne gebruik van artificiële intelligentie door de Commissie

05-06-2025Factsheet over de internationale digitale strategie voor de Europese Unie

Brochure

22-12-2025De opkomst van de intelligente edge – Inzichten in MetaOS

04-02-2025Living repository om leren en uitwisseling over AI-geletterdheid te bevorderen

04-03-2024Horizon Europa: nieuwe projecten in AI, data en robotica — editie 2024

Gerelateerde inhoud

Grote afbeelding

Zoek verder

De handhaving van de AI-verordening wordt gedeeld door het AI-bureau van de Europese Commissie, de...

De Commissie wil het aantal AI-deskundigen vergroten door meer onderzoekers en professionals op te...

Geharmoniseerde normen zullen rechtszekerheid bieden in het kader van de AI-verordening, innovatie...

Het Klokkenluidersinstrument van de AI-verordening stelt personen in staat om veilig een verslag in...

Met het klachteninstrument voor de AI-verordening kunnen personen en organisaties bij het AI-bureau...

Last update

3 Augustus 2026